

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tal-21 ta' Dicembru, 2012

Rikors Numru. 945/2012

Fl-atti tar-Rikors għall-Ħruġ ta' Kontro-Mandat għall-
Mandat ta' Sekwestru Numru 1255/12 fl-ismijiet:

C & F BUILDING CONTRACTORS LIMITED (C – 15308)

VS

ALFRED BALDACCHINO LIMITED (C – 10418)

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fid-19 ta' Settembru, 2012, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, l-kumpanija rikorrenti eżekutata (aktar 'il quddiem imsejġha "l-eżekutata") talbet li din il-Qorti tħassar il-Mandat kawtelatorju ta' Sekwestru

Pagna 1 minn 7

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

maħruġ kontriha mill-kumpannija intimata eżekutanti (aktar 'il quddiem imsejha "l-eżekutanti") fit-28 ta' Awissu, 2012, u dan għall-finijiet tal-artikolu 836(1)(d) u (f) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat id-degriet tagħha tas-27 ta' Settembru, 2012, li bih ordnat in-notifika lill-intimata eżekutanti u tatha żmien biex tressaq b'Nota l-fehmiet tagħha dwar l-imsemmija talba fiż-żmien li tagħtiha l-liġi;

Rat it-Twegiba mressqa mill-intimata eżekutanti fis-17 ta' Ottubru, 2012, li biha u għar-raġunijiet hemm imfissra, laqgħet għat-talbiet tal-eżekutata billi qalet li ma jeżistux ir-rekwiżiti biex tintlaqa' t-talba tal-eżekutat;

Rat l-atti tal-Mandat kawtelatorju li għalih jirreferi r-Rikors tal-lum;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni maħsuba taħt l-artikolu 836 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. L-eżekutata trid li jitneħħew l-effetti ta' Mandat kawtelatorju ta' Sekwestru maħruġ kontriha mill-eżekutanti fit-28 ta' Awissu, 2012 għaliex tqis li dak il-Mandat inħareġ b'mod abbużiv u biss fuq bażi ta' pretensjonijiet li l-eżekutanti lanqas biss ma wriet fuq bażi tal-*prima facie*;

Illi r-raġunijiet imressqin mir-rikorrent huma li (i) l-ammont mitlub m'huwiex *prima facie* mistħoqq jew huwa saħansitra eċċessiv u (ii) fiċ-ċirkostanzi, m'huwiex raġonevoli li l-Mandat jibqa' fis-seħħ;

Illi, kif ingħad bosta drabi fi proċeduri bħal dawn, l-istħarriġ li għandha tagħmel il-Qorti huwa biss wieħed mad-daqqa t'għajn u dan għaliex il-mertu jmissu jiġi mistħarreg fil-kawża proprja bejn il-partijiet¹. Għalhekk, hija l-fehma tal-Qorti li m'huwiex xieraq li tgħaddi biex tifli fil-mertu l-

¹ Ara P.A. RCP 7.2.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Visa Investments Ltd. vs Blye Engineering Co. Ltd*

kwestjonijiet li nqalgħu bejn il-partijiet u li wasslu għall-
ħruġ tal-Mandat;

Illi fil-każ tal-lum, joħroġ li l-eżekutanti talbet u kisbet il-
ħruġ ta' Mandat ta' Sekwestru fit-28 ta' Awissu, 2012 għal
somma ta' mija u erbgħa u għoxrin elf u disa' mitt ewro (€
124,900) b'ħarsien ta' kawżali li tgħid li din is-somma trid
tagħmel tajjeb għad-“danni li qed jippretendi l-Gvern
mingħand is-sekwestrant fuq allegazzjoni ta' xogħol ħażin
li twettaq taħt *sub-contract* mill-kumpannija sekwestrata u
li għal liema xogħol l-istess kumpannija sekwestrata diġa'
tħallset mingħand is-sekwestrant...”. Il-Mandat kien
notifikat lil ħames (5) sekwestratarji, lkoll banek li jaħdmu
f'Malta;

Illi l-Qorti issa sejra tgħaddi biex tqis l-aspetti ta' dritt li
jsawru l-każ u dan skond il-kawżali speċifiċi tal-liġi li
fuqhom ir-rikorrenti eżekutata ssejjes it-talbiet tagħha.
Qabel xejn, għandu jingħad li dak li din il-Qorti trid tasal
għalih f'din il-proċedura m'għandu bl-ebda mod jitqies li
jkun qiegħed isir xi ġudizzju fil-mertu dwaru, u dan
sewwasew minħabba f'dak li ngħad qabel li f'proċedura
bħal din il-Qorti ma tinfisx fejn trid tinfes il-Qorti li
quddiemha tkun tressqet il-kawża fil-mertu². L-istħarriġ
meħtieġ fi proċedura bħal din huwa marbut ma' eżami
x'aktarx formali tal-att li tiegħu qiegħed jintalab it-tħassir.
Il-Qorti għandha tistħarreg li r-rekwiziti mitluba mil-liġi
għall-ħruġ tal-Mandat jidhru mill-att innifsu u li dan ma
nħariġx b'mod abbużiv³;

Illi r-rikorrenti ssemmi żewġ kawżali li dwarhom tistenna li
t-talbiet tagħha jiġu meqjus:

A) L-ammont mitlub m'huwiex *prima facie* ġustifikat jew
hu eċċessiv [Art. 836(1)(d)]. L-eżekutata tgħid li mad-
daqqa t'għajn il-pretensjoni tal-eżekutanti hija fiergħa, u
dan għaliex l-istess eżekutanti qatt ma mqar issostanzjat
l-allegazzjoni tagħha li l-bibien ikkonsenjati taħt is-sub-
appalt kienu tasserw magħmula ħażin u mhux skond is-

² Jidher li l-eżekutanti fetħet kawża kontra l-eżekutata fis-17 ta' Settembru, 2012 (Rik. Nru. 937/12AE)

³ Kumm GMA 23.6.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Paul Ħili et vs Dr. Joselle Farrugia noe et* (mhix
pubblikata)

sengħa. Mhux hekk biss, imma tisħaq li bibien oħrajn bħalhom li kienet forniet lill-eżekutanti taħt sub-appalt ieħor qabel kienu ntgħogbu mill-istess eżekutanti. Tqis li l-Mandat tal-eżekutanti huwa biss maħsub biex jagħmlilha ħsara b'inkejja;

Illi l-eżekutanti twarrab dan l-argument u tisħaq li l-jedd tagħha li titlob il-ħruġ tal-Mandat inqas bih kif jixraq u fil-limiti tal-liġi iadarba l-appaltant (il-Gvern) deherlu, tajjeb jew ħażin, li ma jħallashiex minħabba li qal li l-bibien ma kemux tal-kwalita' tajba li kienet mistennija fl-appalt. Żiedet tgħid ukoll li l-kundizzjonijiet li hija ntrabtet bihpm fl-appalt, kienu jgħoddu għall-eżekutata bħala sub-appaltatriċi tagħha. Dan minbarra l-fatt li hija kienet diġa' ħallset lill-eżekutata l-prezz tal-bibien forniti;

Illi l-Qorti tifhem li l-kejl li għandu jittieħed biex jitqies it-tħassir ta' Mandat kawtelatorju taħt din ir-ras huwa wieħed li jorbot il-kawżali tal-istess Mandat mal-kreditu msemmi fih. Dan ifisser li l-Qorti għandha tistħarreg fl-ewwel lok jekk jirriżultax mad-daqqa t'għajn li l-intimata eżekutanti għandhiex bażi ta' pretensjoni, u fit-tieni lok jekk waslitx biex "tillikwida" tali pretensjoni f'somma li taqbel mal-ammont minnha maħluf fil-Mandat. Wieħed m'għandu qatt jinsa li f'dan il-kuntest, il-Qorti trid tkun gwidata mill-prinċipju li d-dritt għall-azzjoni ġudizzjarja m'għandux jiġi mxejjen jew imġarrab b'leġġerezza, u l-ieħor daqstant siewi li huwa dritt li persuna tħares l-interessi tagħha fil-milja tagħhom sakemm il-jedd sostantiv lilha kontestat jiġi definit minn Qorti⁴;

Illi hija l-fehma tal-Qorti li biex ammont mitlub f'Mandat kawtelatorju jitqies bħala wieħed "eċċessiv", irid jintwera li bejn il-jedd pretiż u l-ammont maħsub li jħares dak il-jedd ikun hemm nuqqas ta' qbil lampanti li s-sens komun u ċ-ċirkostanzi tal-każ ma jistgħux iżewġu ma' xulxin. Il-fatt li ammont mitlub f'Mandat kawtelatorju ikun jidher li huwa xi ftit ogħla minn dak li, mad-daqqa t'għajn, jidher xieraq, ma

⁴ Ara P.A. RCP 29.11.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Vincent Mercieca vs George Galea*

iwassalx tabilfors għat-tħassir tal-Mandat li jkun iżda, l-iżjed, għat-tnaqqis tal-ammont sekwestrat⁵;

Illi bla ma l-Qorti tidhol biex tikkummenta fuq materja li tolgot il-mertu tal-każ, jidher ċar li l-pretensjoni tal-eżekutanti hija dwar kumpens ta' danni mgarrba. Fl-atti tal-kawża li l-Mandat iħares il-pretensjonijiet tagħha, l-intimata eżekutanti qiegħda tippretendi l-ħlas tad-danni minħabba r-rifjut tal-Gvern li jaċċetta l-bibien kunsinnati fl-appalt u li jħallas prezzjoni. F'dan kollu, il-Qorti ma tara xejn ħażin fil-fatt li l-eżekutanti talbet il-ħruġ ta' Mandat kawtelatorju. Min-naħa l-oħra, l-eżekutata ma wrietx kif l-ammont kawtelat ma jqabilx b'xi mod mal-pretensjoni tal-istess eżekutanti jew li huwa eżaġerat. It-tressieq tal-argument li l-eżekutanti ma għandhiex raġun tippretendi mingħandha d-danni huwa kwestjoni li postha hu quddiem il-Qorti li qiegħda tisma' l-kawża u mhux f'din il-proċedura;

Illi għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti ma ssibx li l-eżekutata tatha raġuni tajba biex tordna t-tħassir tal-Mandat fuq din il-kawżali;

B) Jintwera li fiċ-ċirkostanzi m'huwiex raġonevoli li l-mandat jinżamm fis-seħħ jew li huwa ġustifikabbli [Art. 836(1)(f)]. Din id-dispożizzjoni timplika li, **wara l-ħruġ tal-Mandat**, tkun tbiddlet xi ċirkostanza li minħabba fiha ma jkunx xieraq li l-istess Mandat jibqa' (għal kollox jew in parti) fis-seħħ⁶. Din it-tifsira toħroġ mill-kliem "jinżamm" u "aktar meħtieġ" li jinsabu fl-imsemmija dispożizzjoni, liema termini t-tnejn jimplikaw li dak li qabel kien jiġġustifika l-ħruġ u ż-żamma fis-seħħ tal-Mandat issa m'għadux il-każ;

Illi madankollu, taħt din id-dispożizzjoni wkoll, jidher li l-bdil li għalih japplika dak is-subinċiż irid ikun wieħed li jolqot iċ-ċirkostanzi ta' bejn il-partijiet. Jekk isseħħ ċirkostanza bejn xi waħda mill-partijiet u terzi, l-effetti tal-Mandat m'għandhomx jolqtu lill-parti l-oħra, l-iżjed jekk din

⁵ Ara, per eżempju, PA GV 6.12.1999 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Salvino Farrugia noe vs Exalco Holdings Ltd.*

⁶ Ara P.A. GC 3.8.2001 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Dr Tonio Fenech noe vs Dr Patrick Spiteri et noe et*

Kopja Informali ta' Sentenza

tkun il-parti li tkun talbet il-ħruġ tal-Mandat b'ħarsien ta' jedd pretiż;

Illi l-eżekutata nqdiet bl-istess argumenti taħt din il-kawżali bħalma nqdiet fil-kawżali l-oħra;

Illi, naturalment, il-Mandat taħt eżami wegġa' lir-rikorrenti eżekutata, l-iżjed fejn jirrigwarda l-attività' kummerċjali tagħha. Il-Qorti ma kenitx tistenna li jitressaq ir-rikors promotur kieku dan ma kienx il-każ. Imma dan il-fatt, waħdu, m'huwiex raġuni biex il-Mandat jitneħħa. Il-bilanċ li l-Qorti trid tilhaq bejn il-jeddijiet tal-pretendent u tal-parti li kontra tagħha ssir il-pretensjoni, jrid jiġi meqjus fid-dawl li l-Mandat kawtelatorju huwa, min-natura tiegħu, protezzjoni bikrija maħsuba mil-liġi sakemm il-kwesjoni tiġi mistħarrġa kif imiss fil-mertu. Ma jrid jintesa qatt li l-għan tal-Mandat kawtelatorju huwa dak li "jiffriża" l-qagħda sakemm il-kwestjoni tiġi mistħarrġa kif għandu jkun fil-mertu;

Illi f'dan il-kuntest biżżejjed jingħad li jekk, 'il quddiem, il-Qorti li ser tqis il-kwestjoni fil-mertu tasal għall-fehma li l-eżekutanti m'għandhiex jedd għall-ħlas minnha pretiż, xorta waħda ma jstax jingħad li l-Mandat ma kienx ġustifikat. Is-suċċess jew telfien ta' kwesjoni fil-mertu ma tista' qatt tisser li Mandat kawtelatorju nħareġ b'mod vessatorju jew fieragħ⁷. Allura, fil-fehma ta' din il-Qorti, il-kwestjoni ta' jekk huwiex raġonevoli li Mandat kawtelatorju jinżamm fis-seħħ jew jekk huwiex meħtieġ jew ġustifikabbli li tali Mandat jinżamm fis-seħħ ma tiddependi xejn mill-eventwali ċaħda tal-kawżali fil-mertu tat-talbiet tal-intimata eżekutanti;

Illi l-Qorti ma ssibx li r-rikorrenti seħħilha tagħti raġuni tajba għaliex il-Mandat għandu jithassar lanqas fuq din il-kawżali;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tipprovdi dwar ir-Rikors tar-rikorrenti Alfred Baldacchino Limited billi:

⁷ Ara, per eżempju, PA JSP 10.1.1992 fil-kawża fl-ismijiet *Spiteri vs Camilleri* u P.A. RCP 30.5.2002 fl-atti tal-Mandat fl-ismijiet *Yorkie Clothing Industry Limited vs Dr Lilian Calleja Cremona*

Kopja Informali ta' Sentenza

Tiċhad it-talba tagħha bħala mhux mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt, bl-ispejjeż kontra tagħha.

Mogħti katedralment illum, il-21 ta' Diċembru, 2012.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----